

Vejen til folkedrab

MODUL	INDHOLD I MODULET
Modul 1	<p>Intro til forløbet</p> <p>Lektie: »Vejen til folkedrab«, kapitel 1, »Folkedrabet århundrede«</p> <p>Mål i modulet: Eleverne bliver introduceret til forløbet, og I får afdækket klassens forhåndskendskab til emnet.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Indled med en snak om elevernes forhåndskendskab til emnerne Holocaust og andre folkedrab. Få temaer, begivenheder og årstal på tavlen.2. Se dokumentarfilmen »World War II and the Holocaust« fra United States Holocaust Memorial Museum (7 min). Hvilke oplysninger/perspektiver giver filmen, som I ikke allerede har på tavlen?3. Introducer dernæst eleverne til at lave en kildeanalyse af et historisk foto. Lad dem arbejde med opgaven »Kvinderne fra Mizocz« på s. 11.4. Arbejd afslutningsvis med bogens opgave 1 »Fotografier fra Holocaust«.
MODUL	INDHOLD I MODULET
Modul 2	<p>Hvad er folkedrab?</p> <p>Lektie: »Vejen til folkedrab«, kapitel 2, »Hvad er Folkedrab?« (undtagen kilde 1).</p> <p>Mål i modulet: Eleverne får kendskab til FN's folkedrabskonvention og lærer om, hvorfor den er udfordrende at anvende i praksis.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Lad eleverne samle op på lektien og omformulere dagens mål med modulet til en problemstilling (fx hvad er FN's folkedrabskonvention og på hvilken måde er den svær at anvende?).2. Siden 1948 har FN's folkedrabskonvention kun været i brug en håndfuld gange. Hvad gør den så udfordrende at anvende i praksis? Lad eleverne arbejde med bogens opgave 2 »Hvad er folkedrab?«. Stoffet er komplekst og handler om lovgivning. Opgaven kan evt. løses i etaper, hvor I samler op løbende.3. Saml op og lad eleverne besvare de problemstillinger, som de formulerede først i modulet.
MODUL	INDHOLD I MODULET

Modul 3	<p>Teorien om de ti stadier</p> <p>Lektie: »Vejen til folkedrab«, kapitel 3, »Teorien om folkedrabets ti stadier«.</p> <p>Mål i modulet: Eleverne får kendskab til Gregory Stantons teori om folkedrabets ti stadier. I resten af forløbet vil den teori hjælpe dem med at forstå folkedrab som en forbrydelse, der kan brydes op i faser.</p> <p>1. Indled med den opgave, der ligger sidst i kapitlet. Den skal besvares ud fra dagens læsning. Det er vigtigt, at eleverne tager grundige noter til alle folkedrabets stadier. Noterne skal bruges løbende i resten af forløbet, og målet er et indgående kendskab til folkedrab som en forbrydelse, der kan brydes op i stadier.</p> <p>2. Lad dernæst eleverne løse bogens opgave 3 »Genocide Watch og FN«.</p> <p>ALTERNATIVT eller evt. næste modul: Eleverne spiller i par online dilemmaspillet »Folkedrabet på Bantikka« (DIIS, 2015).</p> <p>Spillet sætter fokus på nogle af de dilemmaer og spørgsmål, som forskellige aktører står overfor i forbindelse med et folkedrab. Spillet er fiktion, men den overordnede historie og de enkelte dilemmaer er udarbejdet med inspiration fra en række autentiske situationer fra historiens folkedrab. Formålet med dilemmaspillet er at få eleverne til at reflektere over de beslutninger, som de selv og andre må træffe undervejs.</p>
MODUL	INDHOLD I MODULET
Modul 4	<p>Farlige forestillinger</p> <p>Lektie: »Vejen til folkedrab«, kapitel 5, »Farlige forestillinger«.</p> <p>Mål i modulet: Eleverne får indblik i, hvad 'farlige forestillinger' kan være, og de træner at diskutere med brug af faglige begreber.</p> <p>1. Indled med at lade eleverne præcisere de centrale begreber fra læsningen. Tal om deres betydning med henblik på, at alle kan anvende dem præcist; fx antisemitisme, fordomme, stereotyper og fjendebilleder. Tal også om, hvorfor det er vigtigt at være enige om, hvad ord og begreber betyder.</p> <p>Lær evt. også eleverne at skelne mellem begreberne antisemitisme og antizionisme, så de ikke forveksler fordomme og had mod jøder med modstand mod staten Israel.</p> <p>2. Del eleverne op i to grupper, som læser og arbejder med arbejdsspørgsmål til bogens kilde 4 »Zions Visers protokoller« og kilde 5 »Den sorthårede jødedreng lurer i timevis«. Lad eleverne præsentere deres svar for en elev i den anden gruppe. Diskutér i fællesskab, hvordan stadierne klassificering, symbolisering, diskrimination og dehumanisering (Stantons teori om folkedrabets ti stadier, kapitel 3) kommer til udtryk i kilderne.</p>

	<p>3. Eleverne arbejder med bogens opgave 5 »Racisme dengang og i dag«.</p> <p>4. Afslutningsvis løser eleverne opgaven »Anvend teorien om folkedrabets ti stadier« tilhørende kapitlet. Her skal de bygge videre på de noter, som de tog til opgaven i sidste modul. Hvilken ny viden kan de tilføje om stadierne 1-4? De kan evt. supplere med læsning af kapitel 3.</p>
MODUL	INDHOLD I MODULET
Modul 5	<p>Propaganda</p> <p>Lektie: »Vejen til folkedrab«, kapitel 6, »Propaganda«.</p> <p>Mål i modulet: Eleverne får indsigt i den rolle, propaganda kan spille i udgrænsning og dæmonisering af minoriteter under optakten til et folkedrab.</p> <p>1. Indled med en snak/individuel skriveøvelse om dagens lektie:</p> <ol style="list-style-type: none"> Hvad er propaganda? Hvad er forskellen mellem politiske budskaber og politisk propaganda – og hvor går grænsen? Hvilke former for propaganda har eleverne allerede kendskab til? <p>Saml op og tal om de propagandistiske virkemidler, der blev anvendt i Nazityskland, og som eleverne har kendskab til fra læsningen.</p> <p>2. Del eleverne i grupper og lad dem arbejde med arbejdsspørgsmål til kapitlets kilder.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kilde 6 »Tyskland er ved at vågne!« ● Kilde 7 Plakaten til filmen »Der Ewige Jude« ● Kilde 8 »Jøder var monstre og ikke mennesker« ● Kilde 9 »Ord kan virke som bitte små doser arsenik« <p>Hvad fortæller kilderne? Saml op i plenum eller lad eleverne præsentere deres konklusioner for hinanden i matrixgrupper.</p> <p>3. Propaganda er mange ting, og hverken før eller under krigen var det udelukkende et tysk eller nazistisk fænomen. Amerikanerne benyttede sig også af propaganda. Lad eleverne se Walt Disneys tegnefilm »Der Fuehrer's face« (1943) (9 min.) om Anders And i Nazityskland. Filmen blev lavet for at få amerikanerne til at støtte op om krigen.</p> <p>Arbejdsspørgsmål til filmen:</p> <ol style="list-style-type: none"> Hvad er filmens handling og budskab?

	<p>b. Hvordan fremstilles nazisterne, amerikanerne og andre nationaliteter i tegnefilmen?</p> <p>c. Hvad skal Frihedsgudinden i slutningen af filmen symbolisere?</p> <p>Saml op og diskutér forskelle og ligheder mellem nazisternes og de allieredes propaganda.</p> <p>4. Lad eleverne individuelt løse opgaven »Anvend teorien om folkedrabets ti stadier« sidst i kapitlet.</p> <p>5. Diskutér afslutningsvist hvordan propaganda, der nedgør bestemte minoriteter, kan være et advarselstegn og en del af udviklingen på vej mod et folkedrab.</p>
MODUL	INDHOLD I MODULET
Modul 6	<p>Restriktioner og rettigheder</p> <p>Lektie: »Vejen til folkedrab«, kapitel 8, »Restriktioner og rettigheder«.</p> <p>Mål i modulet: Eleverne får kendskab til, hvordan lovgivning kan bruges til at udgrænse og diskriminere minoriteter.</p> <p>OBS! Medbring papir og tape til øvelsen i modulet.</p> <p>1. Indled modulet med, at eleverne taler to-og-to om kapitlets introfoto, den indledende tekst og de spørgsmål, der bliver rejst i forlængelse af Peter Fröhlichs historie på s. 68. Opsamling i fællesskab.</p> <p>2. Del klassen op i grupper på 4 og brug resten af modulet på øvelsen bogens opgave 6 »Restriktioner og rettigheder«.</p> <p>3. Afslut modulet med, at eleverne individuelt løser opgaven »Anvend teorien om folkedrabets ti stadier« tilhørende kapitlet.</p>
MODUL	INDHOLD I MODULET
Modul 7	<p>Krystalnatten</p> <p>Lektie: »Vejen til folkedrab«, kapitel 9, »Krystalnatten«</p> <p>Mål i modulet: Eleverne får kendskab til Krystalnattens forløb og konsekvenser, og de arbejder med årsagsforklaringer som redskab i historiefaget.</p> <p>1. Introducér eleverne til årsagsforklaringer (aktør- og struktur). Forklar også 'udløsende' og 'bagvedliggende' årsager. Brug evt. forklaringen først i bogens opgave 7.</p> <p>2. Lad eleverne løse bogens opgave 7 »Hvad kan forklare, at Krystalnatten fandt sted?«, hvor de skal gøre brug af deres kendskab til årsagsforklaringer.</p>

	<p>Saml op på opgaven.</p> <p>3. Tal om Krystalnattens konsekvenser og særligt om den jødiske flygtningestrøm fra Tyskland og Østrig samt udfordringen med at finde et sted at flygte hen. Se evt. Unites States Holocaust Memorial Museums film »The Voyage of St. Louis« (3 min.).</p> <p>4. Afslut med, at eleverne individuelt løser opgaven »Anvend teorien om folkedrabets ti stadier« tilhørende kapitlet.</p>
MODUL	INDHOLD I MODULET
Modul 8	<p>Ghettoer</p> <p>Lektie: »Vejen til folkedrab«, kapitel 10, »Ghettoer« (undtagen kilderne).</p> <p>Mål i modulet: Eleverne får indsigt i ghettoernes rolle i udgrænsningen af jøder samt de vilkår, som de jødiske fanger levede under i ghettoerne.</p> <ol style="list-style-type: none"> Lad eleverne to-og-to tale om hovedtræk af dagens læsning. Saml op i fællesskab og diskuter, hvad nazisternes mål med at internere jøderne i ghettoer var. Lad eleverne løse bogens opgave 8 »Warszawa ghettoen på film«, hvor de ser og analyserer to korte film. Saml op på elevernes analyser. Del klassen i to, og lad halvdelen løse arbejdsspørgsmål til bogens kilde 22 »Jøderne skal bringes sammen i ghettoer« og den anden halvdel til kilde 24 »Fædre og mødre. Giv mig jeres børn«. Saml op og diskutér, hvad nyt kilderne bibringer til elevernes kendskab til ghettoer. Afslut modulet med, at eleverne individuelt løser opgaven »Anvend teorien om folkedrabets ti stadier« tilhørende kapitlet.
MODUL	INDHOLD I MODULET
Modul 9	<p>Einsatzgrupper</p> <p>Lektie: »Vejen til folkedrab«, kapitel 11, »Einsatzgrupper« (undtagen kilderne).</p> <p>Mål i modulet: Eleverne får et indblik i, hvordan nazisternes systematiske udryddelse af jøder startede med massenedskydninger i Østeuropa.</p> <ol style="list-style-type: none"> Lad først eleverne to-og-to tale om hovedtræk af læsningen og saml op i fællesskab. Se film om Einsatzgrupperne (US Holocaust Memorial Museum, ca. 7 min.). <ol style="list-style-type: none"> Lad eleverne forholde sig til, hvad de lærte af filmen, som de ikke vidste fra lektien.

	<p>b. Det er United States Holocaust Memorial Museum, der har lavet filmen. Lad eleverne besøge museets webside for at vurdere, om museet er et godt sted at søge historisk information om Holocaust. Hvorfor/hvorfor ikke?</p> <p>c. Lad dernæst eleverne se 60 sekunders film, som er optaget af en henrettelse begået af en Einsatzgruppe i Letland, juli 1941. Forbered eleverne på, at filmen viser rigtige mennesker, der bliver skudt.</p> <p>Saml op på filmen.</p> <p>3. Del eleverne i par og lad dem arbejde med bogens kilde 25 »Jeg kan stadig huske jødernes fuldstændige frygt« og kilde 26 »Et mindeværdigt blad i vor historie (...) som aldrig vil blive skrevet«. De skal besvare spørgsmål til hver sin kilde og dernæst præsentere svarene for makkeren.</p> <p>Saml op.</p> <p>4. Afslut modulet med, at eleverne individuelt løser opgaven »Anvend teorien om folkedrabets ti stadier« tilhørende kapitlet.</p>
MODUL	INDHOLD I MODULET
Modul 10	<p>Wannseekonferencen</p> <p>Lektie: »Vejen til folkedrab«, kapitel 12, »Wannseekonferencen« (undtagen kilderne).</p> <p>Mål i modulet: Eleverne får indblik i, hvordan de tyske myndigheder planlagde og koordinerede udryddelsen af Europas jøder.</p> <p>1. Indled med en individuel skriveopgave, hvor eleverne noterer hovedtræk af dagens læsning. Saml op i fællesskab. Tal om udfordrende begreber, fx begrebet 'eufemisme'.</p> <p>2. Eleverne læser bogens kilde 27 »Wannseeprotokollens overblik over jøder i Europa« og kilde 28 »Disse elementer vil blive behandlet på passende vis« og gennemgår arbejdsspørgsmålene i plenum.</p> <p>3. Lad eleverne diskutere, hvilken betydning Wannseekonferencen fik for de europæiske jøder. Inddrag evt. bogens kilde 29 »Den engelske radio taler om gasning«, som giver en indikation af, hvad jøderne selv kendte til udryddelseslejrene i 1942.</p> <p>4. Hvis der er tid, se boksen s. 109, der diskuterer, hvornår Hitler beordrede jøderne udryddet. Diskutér de spørgsmål, boksen rejser. Hvorfor betyder det noget, hvornår ordren blev givet?</p> <p>5. Afslut modulet med, at eleverne individuelt løser opgaven »Anvend teorien om folkedrabets ti stadier« tilhørende kapitlet.</p>

MODUL	INDHOLD I MODULET
<p>Modul 11 (evt. 2 moduler)</p>	<p>Udryddelsen</p> <p>Lektie: »Vejen til folkedrab«, kapitel 13, »Døden i lejrene«.</p> <p>Mål i modulet: Eleverne får kendskab til den systematiske udryddelsesproces under Holocaust.</p> <p>OBS! Arbejdet med emnet i dette modul kan være voldsomt og kræve ekstra tid. Brug evt. et modul mere og giv god tid til opgaverne og opfølgende snak.</p> <p>1. Indled med at se BBC »Auschwitz: Drone video of Nazi concentration camp« (3 min.) – det sætter billeder på den tidligere udryddelseslejr.</p> <p>Tal dernæst om hovedtræk af læsningen.</p> <p>Spørgsmål til opsamling:</p> <ol style="list-style-type: none"> Hvad skete der med fangerne ved ankomsten til en udryddelseslejr? Hvor mange fanger blev udvalgt til arbejde, og hvor mange blev sendt direkte i gaskamrene? Hvor mange mennesker menes at være blevet myrdet i udryddelseslejrene? <p>2. Tal om relevante ord og begreber, fx 'selektion', 'Sonderkommando', 'a world of choiceless choices'. Spørg eleverne, om der er andre ord eller begreber, som de gerne vil have afklaret.</p> <p>3. I det følgende arbejder eleverne med det såkaldte Auschwitz-album. Fotoalbummet, der er online tilgængeligt, indeholder 193 billeder og viser en gruppe ungarske jøder, der ankommer og bliver 'selekteret' i Auschwitz-Birkenau i juni 1944. Billederne er taget af SS-personale, sandsynligvis som led i dokumentationsarbejde. Billederne i albummet viser fangernes ankomst med kreaturvogne på rampen i Birkenau, 'selektion' og adskillelsen af de 'arbejdsduelige' og dem, der skal myrdes. Dernæst følger fotografen gruppen, der er udtaget til gaskamrene, mens de går mod krematorierne.</p> <p>Lad eleverne se dokumentarfilmen om Auschwitz-albummet (Yad Vashem, ca. 6 min).</p> <p>4. Lad eleverne selvstændigt undersøge onlineversionen af albummet, så de får deres eget indtryk af fotografierne.</p> <p>Bemærk, at de skal vælge menuen i højre hjørne, når de vil skifte fra fx »Arrival« til »Selection«.</p> <p>5. Hvis I bruger mere end et modul på dette emne, supplér evt. med, at eleverne udvælger et foto, som de laver en analyse af. De kan genbruge spørgsmålene fra bogens opgave 1.</p>

	<p>6. Del klassen i to og lad dem hver især arbejde med bogens opgave 9 »Holocaust som et produkt af det moderne samfund« og opgave 10 »Hvorfor bombede de allierede ikke togsporene til Auschwitz?«.</p> <p>Saml op på opgaverne i fællesskab.</p> <p>7. Gør plads til en snak om, hvad der gør indtryk på eleverne i modulet. Hvad tænker de, de vil kunne huske senere?</p> <p>8. Afslut modulet med, at eleverne individuelt løser opgaven »Anvend teorien om folkedrabets ti stadier« tilhørende kapitlet.</p>
MODUL	INDHOLD I MODULET
Modul 12	<p>Holocaust-benægtelse</p> <p>Lektie: »Vejen til folkedrab«, Kapitel 19, »Holocaust-benægtelse«.</p> <p>Mål i modulet: Eleverne får indsigt i Holocaust-benægtelse og konspirationsteorier og derigennem skærper de deres forståelse af sammenhængen mellem det historieskabte og historieskabende.</p> <p>1. Individuel refleksion og skrivetid. Målet er at nedskrive 3-5 pointer fra læsningen. Lad eleverne tale med sidemanden om pointerne.</p> <p>Opsamling i fællesskab ved hjælp af følgende spørgsmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> Hvad er benægtelse? Hvilke former for benægtelse findes der? Hvem benægter Holocaust og hvorfor? Er benægtelse et problem? Hvis ja, hvem er det et problem for? <p>2. Lad eleverne løse bogens opgave 18 »Er lovgivning om Holocaust-benægtelse en god ide?«</p> <p>Saml på opgaven og diskuter, om lovgivning, der forbyder Holocaust-benægtelse, er en god idé Hvorfor/hvorfor ikke?</p> <p>3. Afslut modulet med, at eleverne individuelt løser opgaven »Anvend teorien om folkedrabets ti stadier« tilhørende kapitlet.</p>
MODUL	INDHOLD I MODULET
Modul	Historiens andre folkedrab

<p>13- 15</p>	<p>Lektie: Eleverne skal læse forskellige artikler på www.folkedrab.dk afhængigt af hvilken case, de skal arbejde med.</p> <p>Afslut forløbet med en opgave, hvor eleverne undersøger andre af historiens folkedrab og anvender Stantons stadieteori (kapitel 3).</p> <p>Mål med modulerne: Eleverne træner selvstændig research og historieformidling, de opnår kendskab til andre folkedrab end Holocaust, og de anvender deres teoretiske viden om folkedrabets ti stadier.</p> <p>1. Del eleverne i grupper á fire personer. På www.folkedrab.dk skal de hjemmefra læse om hver deres case:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Armenien 1915-1917 • Sovjetunionen i 1930'erne • Cambodja 1975-1979 • Rwanda 1994 • Bosnien 1992-1995 • Irak 1988 • Darfur 2003 - <p>2. Lad grupperne løse bogens opgave 21 »Historiens andre folkedrab« over de næste 2-3 moduler.</p> <p>3. Afslut forløbet med en form for fernisering, hvor eleverne præsenterer deres produkter for hinanden.</p> <p>Lav til sidst en fælles evaluering af, hvilket udbytte eleverne vurderer, de har fået af forløbet.</p>
----------------------	--